

Влада на Република Северна Македонија
ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА
ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ЗА ПЕРИОДОТ ЈУЛИ –ДЕКЕМВРИ, 2022
ГОДИНА

Дел. Бр.

15-17/2

Датум:

16.01.2023

Место:

Скопје

Алија Камбероски

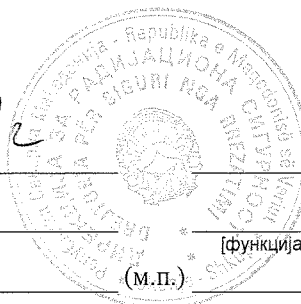
[име и презиме]

В. д. директор

[функција / звање на раководител на инспекциска служба]

(м.п.)

[потпис]

Резиме

Согласно член 35 од Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ 102/19), Дирекцијата за радијациона сигурност го подготви извештајот за работата на одделението за инспекциски надзор за периодот од Јули – Декември 2022 година.

Извештајот, согласно Правилникот за формата и содржината на шестмесечниот извештај, дава приказ за управувањето со ризиците односно нивната реализација во втората половина во 2022 година..

Во второто шестмесечие од 2022 година, инспекторите извршиле 80 редовни, 16 контролни и 16 вонредни инспекциски надзори што покажува целосна реализација на месечните планови за конкретниот период. Од аспект на планираните нерегуларности, во наведениот период констатирана е целосна реализација со констатирање на нерегуларности кај 28 правни субјекти.

Во периодот од Јули-Декември 2022 година инспекторите за радијациона сигурност не реализираа ниту една од планираните генерички обуки и тоа

Специјализираните обуки кои беа планирани за втората половина од 2022 година, успешно беа реализирани. Специјализирани обуки кои беа одржани во наведениот период беа од областа на: Управување со отпад, подготвеност и одговор во случај на вонредни настани.

Во втората половина од 2022 година, буџетот кој беше испланиран за финансирање на активностите на Одделението за инспекциски надзор беше обезбеден од Буџетот на Република Северна Македонија и од самофинансирачката сметка на Дирекцијата. Буџетот, овозможи непречена работа на Одделението а инспекциски надзор.

Меѓународната соработка, во која инспекторите за радијациона сигурност се активно вклучени во втората половина од 2022 година се спроведуваше онлајн преку webex конференциски врски и со физичко присуство. Во наведениот период инспекторите зедоа учество на состаноци кои беа организирани во рамките на активните проекти, во кои како организатор се јавува МААЕ и ЕУ.

Со своите активности на меѓународен план, Дирекцијата со посредство на инспекторите врши усогласување на своето законодавство со европското и со тоа придонесува во реализација на стратешките цели на Владата на Република Северна Македонија – усогласување со европското законодавство во интерес на евроинтеграциските процеси.

Со извршената анализа на работата на инспекторите за радијациона сигурност за второто шестмесечие, во извештајот е констатирана реализација на ризиците, кои беа испланирани со месечните планови. Со анализата на извршената работа се констатира потреба од подетална анализа на ризик кај сите правни лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење со вклучување на анализата на нивното работење во претходните неколку години.

Управување со ризици

Управувањето со ризиците претставува идентификација на сите релевантни ризици кај органот под надзор, нивно мерење/градација и како приоретизација и контрола. Управувањето со ризици овозможува со правилно насочување на ресурсите (човечки и материјални), со цел да се постигне максимален ефект во намалувањето на штетите од неприменувањето на законските прописи во работата со изворите на јонизирачко зрачење.

Реализацијата на претпоставените ризици кои послужија како основа за подготовка на Годишниот план за работа на Одделението за инспекциски надзор, потврдува дека извршената анализа на ризик ги опфатила потенцијалните ризици кои постојат кај правните субјекти кои вршат дејност од аспект на делумно или целосно неприменување на прописите од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и важечката подзаконска регулатива.

Во втората половина на годината, со оглед на стабилната епидемиолошко – здравствената состојба не постоеше пречка за реализација на месечните планови и истите се подготвуваа во согласност со Годишниот план за работа на Одделението за инспекциски надзор за 2022 година.

Во периодот од Јули до Декември, по извршената анализа на ризик согласно Методологијата за проценка на ризик кај сите правни субјекти кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење и се предмет на инспекција од страна на инспекторите за радијациона сигурност, испланирани се 80 редовни, 16 контролни и 10 вонредни инспекциски надзори.

Од аспект на степенот на ризик, дистрибуцијата на планираните инспекциски надзори кај правните лица, е следна:

- Висок степен на ризик – 23,
- Среден степен на ризик – 52 и
- Низок степен на ризик – 21

Предвидените 10 вонредни инспекциски надзори, не беа категоризирани според степенот на ризик.

Согласно анализата на ризик за истиот период, предвидено е констатирање на 26 неправилности, и тоа:

- работа без дозвола, кај 24 правни субјекти и
- работа без извршени мониторинг на работната средина и тестови на контрола на квалитет, кај 1 правен субјект.
- Работа без извршен мониторинг на здравствената состојба кај професионално изложените лица кај едно правно лице

Според податоците од работата за периодот Јули – Декември, инспекторите извршиле 80 редовни, 16 вонредни и 16 контролни инспекциски надзори, кои од аспект на степенот на ризик биле извршени кај:

- Правни лица со висок степен на ризик – 25

- Правни лица со среден степен на ризик -52
- Правни лица со низок степен на ризик – 35

Од аспект на ризиците, инспекторите при вршењето на инспекциски надзори, констатирале неправилности кај 28 правни субјекти и тоа:

- работа без дозвола, кај 27 правни субјекти,
- работа без извршен мониторинг на здравствената состојба кај 1 правен субјект .

Врз основа на тоа, може да се констатира дека предвидените ризици од аспект на бројот на неправилностите кои се очекувало да бидат констатирани и врз основа на кои се испланирани надзорите за 2022 година се во целост реализирани.

Организација и раководење

Дирекцијата за радијациона сигурност има статус на правно лице со кое раководи директор назначен од Владата, кој за својата работа одговара пред истата.

Во рамките на Дирекцијата функционираат 5 одделенија и тоа

- Одделение за човечки ресурси (1 вработен),
- Одделение за нормативно- правни работи и меѓународна соработка (2),
- Одделение за сметководствени работи(0),
- Одделение за дозволи, мониторинг и вонредни настани (2) и
- Одделение за инспекциски надзор (3).

Одделението за инспекциски надзор брои два инспектори за радијациона сигурност, со звање советник инспектор и 1 помлад инспектор. Нивното работење е самостојно и во отсуство на раководител на одделението, за својата работа одговараат пред директорот на Дирекцијата. Двата инспектори се во старосна граница од 51 до 60 години и не ги исполнуваат условите за пензионирање, помладиот инспектор е во старосна граница .

Согласно Правилникот за систематизација на работните места во Дирекцијата за радијациона сигурност, предвидени се 4 работни позиции и тоа:

- 1 раководител на Одделение за инспекциски надзор,
- 2 советници инспектори и
- 1 помлад инспектор за координација.

Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto, по вид, возраст и звање

Вид	Инспектор зарадијациона сигурност]						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Ниво-Звање/Возраст												
Б1 – генерален инспектор						0	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен						0	0	0	0	0	0	0

Вид	Инспектор зарадијациона сигурност]						Вкупно инспектори					
инспектор												
Б3 – пом. главен инспектор						0	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор						0	0	0	0	0	0	0
В1 – советник инспектор				2		2	0	0	0	2	0	2
В2 – самостоен инспектор						0	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор						0	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад инспектор			1			1	0	0	1	2	0	0
Вкупно	0	0	1	2	0	3	0	0	1	2	0	3

Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодие

Вид	Инспектор за радијациона сигурност			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Ниво-Звање/Возраст						
Б1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0
Б2 – главен инспектор	0	0	0	0	0	0
Б3 – пом. глав. инспектор	0	0	0	0	0	0
Б4 – виш инспектор	0	0	0	0	0	0
В1 – советник инспектор	2	0	2	2	0	2
В2 – самостоен инспектор	0	0	0	0	0	0
В3 – помошник инспектор	0	0	0	0	0	0
В4 – помлад инспектор	1	0	1	1	0	1
Вкупно	3	0	3	3	0	3

Инспекциски надзор

Согласно Годишниот план за 2022 година, Одделението за инспекциски надзор има испланирано да изврши вкупно 207 инспекциски надзор, од кои 162 редовни, 39 контролни и 6 вонредни надзори, а согласно извршената анализа на ризик, очекувани се неправилности кај 39 правни лица, во смисла на неусогласеност со законските прописи.

Во второто шестмесечје од 2022 година, инспекторите за радијациона сигурност, извршиле вкупно 112 инспекциски надзори од кои 80 редовни, 16 контролни и 16 вонредни инспекциски надзори и констатирале 28 неправилности кај правните лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење и тоа:

- Кај 27 правни лица – работа без дозвола,

– Кај 1 правни лица – работа без извршен мониторинг на здравствената состојба и

Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугоднето, по региони и општини

Ред. Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контролен надзор		
	Вардарски регион	3	1	1	5	0
1	Велес	1	1	1	3	
2	Градско				0	0
3	Демир Капија				0	0
4	Кавадарци	2			2	0
5	Лозово				0	0
6	Неготино					0
7	Росоман				0	0
8	Свети Николе				0	0
9	Чашка				0	0
	Источен регион	3		1	4	1
10	Берово				0	
11	Виница			1	1	
12	Делчево				0	0
13	Зрновци				0	0
14	Карбинци				0	0
15	Кочани	2			2	1
16	Македонска Каменица				0	0
17	Пехчево				0	
18	Пробиштип					0
19	Чешиново				0	0
20	Штип	1			1	0
	Југозападен регион	7	3		10	2
21	Вевчани	1			1	0
22	Дебар					
23	Дебарца				0	0
24	Кичево					0
25	Македонски Брод					0
26	Охрид	4	1		5	
27	Пласница				0	0
28	Струга	2	2		4	2
29	Центар Жупа					0
	Југоисточен регион	6		2	8	1
30	Богданци					0
31	Босилово				0	0
32	Валандово				0	0
33	Василево				0	0
34	Гевгелија	1			1	

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол надзор		
35	Дојран	1		1	2	1
36	Конче				0	0
37	Ново Село				0	0
38	Радовиш				0	0
39	Струмица	4		1	5	0
	Пелагониски регион	5	4	3	12	5
40	Битола	3	2	3	8	3
41	Демир Хисар					0
42	Долнени				0	0
43	Кривогаштани				0	0
44	Крушево					0
45	Могила				0	0
46	Новаци				0	0
47	Прилеп	2	2		4	2
48	Ресен					0
	Полошки регион	5	0	2	7	2
49	Боговиње				0	0
50	Бревеница				0	0
51	Врапчиште				0	0
52	Гостивар	2		1	3	0
53	Желино				0	0
54	Јегуновце				0	0
55	Маврово и Ростуша	1			1	1
56	Теарце				0	0
57	Тетово	2		1	3	1
	Североисточен регион	3	1		4	1
58	Кратово					0
59	Крива Паланка					0
60	Куманово	3	1		4	1
61	Липково				0	0
62	Ранковце				0	0
63	Старо Нагоричане				0	0
	Скопски регион	48	7	7	62	16
64	Аеродром	7	2		9	4
65	Арачиново				0	0
66	Бутел				0	0
67	Гази Баба	3	2		5	0
68	Ѓорче Петров		1		1	
69	Зелениково				0	0
70	Илинден	4			4	
71	Карпош	9		2	11	2
72	Кисела Вода	5		1	6	3
73	Петровец					
74	Сарај					
75	Сопиште					
76	Студеничани					
77	Центар	18	2	4	24	7

Ред. Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол надзор		
78	Чаир	2			2	
79	Чучер-Сандево					
80	Шуто Оризари					
ВКУПНО		80	16	16	112	28

Обука на инспекторите и административните службеници

Во втората половина од 2022 година, инспекторите за радијациона сигурност не реализираа ниту една генеричка обука.

Специјализираните обуки, кои во најголем број ги организира Меѓународната агенција за атомска енергија (МААЕ), беа реализирани.

Во втората половина од 2022 година, во рамки на специјализираните обуки кои ги организира МААЕ, инспекторите од Дирекцијата учествувале на следните обуки:

- Мониторинг на животната средина и проценка на радијационата заштита, 27 Јуни- 1 ви Јули, Виена.
- Работилница за подготовка, спроведување и евалуација на вежба за тестирање на подготвеноста и одговор во случај на вонреден радиолошки или нуклеарен настан, 25 до 19 Јули, Виена
- Работилница за усогласеност на дизајнот на транспортните пакувања и процедури при вршење на инспекција при транспорт на радиоактивен материјал одржана на 12-16 Септември, Малта
- Студиска посета на тема управување со искористени затворени радиоактивни извори и напуштени извори, санација, пронаоѓањена отпад и специјални текови на отпад 25-29 Јули, Белград;
- Регионална работилница за пред одлагање на мало количество на институционален радиоактивен отпад 8-12 Август, Виена;
- Регионален тренинг курс за авторизација и инспекција на безбедност на радиоактивни материјали и придружни објекти 21-25 Ноември, Тирана
- Работилница за критериуми за прифаќање на радиоактивен отпад, 12-16 Декември, Виена

Буџет и финансирање

Одделението за инспекциски надзор, како внатрешна организациона единица на Дирекцијата, користи средства од буџетот на Дирекцијата. Вкупните приходи на Дирекцијата потекнуваат од Буџетот на Република Северна Македонија и самофинансирачките активности (издавањето на лиценци и дозволи).

Дополнителна табела 1 Преглед на реализација на буџетот во второ полугодие од 2022 година

Ставки	Приходи од буџет	Приходи од самофинансирање	Вкупно приходи	Вкупна реализација(расходи)
Основни плати	391.200,00	0,00	391.200,00	391.200,00
Придонеси за социјално осигурување	101.560,00	0,00	101.560,00	101.560,00
Патни и дневни расходи	60.000,00	150.000,00	210.000,00	110.000,00
Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	175.000,00	117.000,00	292.000,00	200.000,00
Материјали и ситен инвентар	40.000,00	80.000,00	120.000,00	40.000,00
Вкупно	767.760,00	347.000,00	1.114.760,00	842.760,00

Во горната табела даден е приказ на приходите и реализираните расходи од страна на Одделението за инспекциски надзор во втората половина од 2022 година.

Планирањето на буџетот на Дирекцијата за радијациона сигурност, по воспоставена пракса се врши на ниво на Дирекција, а распределувањето на средствата не е строго одредено по одделенија. Одделението за инспекциски надзор има на располагање доволно средства за нормално функционирање и извршување на работните задачи, односно за покривање на трошоците за:

- гориво,
- батарини,
- одржување на моторните возила,
- калибрација на опремата за детекција,
- непречено работење на опремата за детекција (батерии),
- компјутер со принтер,
- записници, решенија,
- вршење на индивидуален мониторинг на инспекторите како професионално изложени лица,
- здравствен мониторинг.

Меѓународна соработка

Дирекцијата за радијациона сигурност одржува и развива богата меѓународна соработка со Меѓународната агенција за атомска енергија, Европската комисија, Амбасадата на САД во Република Северна Македонија и регулаторните тела од соседните земји, која во најголема мера се реализира преку Одделението за инспекциски надзор.

Во 2022 година, со оглед на подобрената епидемиолошко-здравствена состојба, меѓународната соработка се реализираше преку состаноци кои беа организирани онлајн преку webex конференциски врски, и со состаноци со физичко присуство.

Во рамките на меѓународната соработка во второто шестмесечие од 2022 година инспекторите ги реализираа следните активности:

- Учество на конференција за радијациона заштита на професионално изложените лица, Женева, 05-09 Септември, По претходно прифатен абстракт и подготвен труд од страна на инспектор за радијациона сигурност.
- Учество на Меѓународен Симпозиум за Нуклеарна сигурност при транспорт на радиоактивен материјал, Атина,
- Состанок за воспоставување и одржување на Национален регистар за затворени радиоактивни извори 27Јуни-1 Јули, Сао Паоло;
- Технички состанок за управување со радиоактивен отпад и искористени затворени радиоактивни извори 15-19 Август, Виена;
- Завршниот состанок од ЕУ Проектот П67 за јакнење на капацитетите за управување со ХБРН отпад во земјите од Југоисточна и Источна Европа 7-8 Септември, Тирана;
- Иницијативата за Регионална соработка во областа на нуклеарната безбедност 19-22 Септември, Загреб;
- Генерална конференција Меѓународна агенција за атомска енергија 27- 30 Септември , Виена
- Интеррегионален состанок за повторна употреба и рециклирање на искористени затворени радиоактивни извори, 7-11 Ноември, Сараево

Како резултат на добрата меѓународна соработка, Одделението за инспекциски надзор обезбеди донација од два инструменти за детекција и идентификација на степенот на радијацијата и изворот на зрачењето.

Други активности на инспекциската служба

Во втората половина од 2022 година, инспекторите за радијациона сигурност, покрај вршењето на инспекциски надзори и активности кои се однесуваат на надзорот над спроведувањето на Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и подзаконската регулатива беа вклучени и во останатите активности на Дирекцијата со цел нејзино нормално функционирање.

Други/останати активности во кои инспекторите беа активно вклучени во второто шестмесечие од 2022 година беа:

- Член во Комисијата за уништување на архивска градба.
- Лице одговорно за давање на информации од јавен карактер,
- Претседател и член во Комисија за попис на основните средства, ситен инвентар и парични средства во благајна недвижни ствари во Дирекцијата.

Заклучоци и препораки

По извршената анализа на работата на Одделението за инспекциски надзор во втората половина на 2022 година, се констатира дека во втората половина на 2022 година нема отстапувања ниту во однос на вкупниот број на инспекциски надзори, ниту во однос на бројот на планирани неправилности што покажува целосна реализација на претпоставените ризици кои претставуваа основа при подготовка на Годишниот план.

Со оглед на тоа што инспекторите за радијациона сигурност оствариле минимален процент на реализација во делот на годишната програма за генерички обуки, се препорачува зголемен ангажман и во тој дел, се со цел целосна реализација на Годишниот план за работа на Одделението за инспекциски надзор.